Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

ЗА ЛЕНІНСКІЯ КАДРЫ

№ 2 (14)
26 лютага
1936 г.

Орган парткома і прафкома Беларускага Дзяржаўнага Універсітэта

Няхай жыве непераможная Чырвоная армія!

18 ГОД РСЧА

18 год таму назад у агні грамадзянскай вайны нарадзілася першая ў свеце Чырвоная армія. Рабочы клас пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна падняў чырвоны сцяг комунізма на адной шостай частцы земнага шара. Усе сілы міжнароднага капітала абрушыліся на маладую соцыялістычную краіну. Але яны былі разбіты, разбіты рабоча-сялянскай Чырвонай арміяй.

Чырвоная армія ведала, за што змагаецца: наша армія—армія вызваленых рабочых і сялян, армія дыктатуры пролетарыята, армія брацтва паміж працоўнымі ўсіх нацый, армія абароны свабоды і незалежнасці народаў нашай краіны. Вось чаму ў барацьбе з белагвардзейшчынай ва ўмовах гаспадарчай разрухі Чырвоная армія перамагла, праяўляючы небывалы ў гісторыі гераізм.

Чырвоная армія—дзецішча Вялікай пролетарскай рэволюцыі. Партыя Леніна—Сталіна стварыла Чырвоную армію. Партыя Леніна—Сталіна натхняла яе на гераізм, на перамогі. Пад кіраўніцтвам партыі Чырвоная армія перамагла.

На больш небяспечныя і адказныя франты грамадзянскай вайны Ленін пасылаў таварыша Сталіна. Таварыш Сталін заўсёды паспяхова забяспечваў перамогу над ворагамі. Так было пад Царыцынам. Пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна разгромлен Калчак, разбіт Юдзеніч, выгнаны інтэрвенты з Поўначы. Пад кіраўніцтавм таварыша Сталіна вызвалена Украіна ад белапалякаў. Пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна білі ворагаў лепшыя большэвікі таварышы Кіраў, Куйбышэў, Орджанікідзэ, Кагановіч. Пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна наша Чырвоная армія на страх ворагам абараняе мірнае будаўніцтва Совецкага Саюза. Партыя вылучыла са сваіх радоў кіраўнікоў арміі тт. Фрунзе, Варашылава, Егорава, Тухачэўскага, Будзённага, Блюхера. Гэта партыя дала арміі легендарных герояў Чапаева, Шчорса.

Пасля грамадзянскай вайны партыя і ўрад пэратвараюць Чырвоную армію ў магутную тэхнічна ўзброеную армію. «У мінулым у нас не было і не магло быць бацькаўшчыны, але цяпер, калі мы зверглі капіталізм, а ўлада ў нас рабочая, у нас ёсць бацькаўшчына, і мы будзем адстойваць яе незалежнасць». (Сталін).

І ў гады першай і другой пяцігодкі партыя і ўрад тэхнічна пераўзбройвае Чырвоную армію. У той час, калі ў 1925 годзе ў сярэднім на аднаго чырвонаармейца было 2,6 механічных конскіх сіл, то ў 1933 годзе іх прыходзіцца ўжо 7,74. Гэта значна вышэй, чым у передавых буржуазных арміях.

Але акрамя тэхнікі, Чырвоная армія па праву ганарыцца сваімі камандзірамі і байцамі, якія пад кіраўніцтвам першага маршала Совецкага Саюза таварыша Варашылава, даюць узоры аўладання баявой і палітычнай падрыхтоўкай, аўладання тэхнікай і даюць прыклады сапраўднага гераізму. Наша Чырвоная армія выкавала такіх людзей, як Героі Совецкага Саюза Молакаў, Вадап'янаў, Леванеўскі, Ляпідзеўскі і Дароніц. Усе ведаюць летчыкаў Еўсеева, Мілешкіна; стратанаутаў Пракоф'ева, Зілле, Прылуцкага, Гадунова.

Стаханаўскі рух, стаханаўскія метады робяць нашага камандзіра, нашага байца майстрам сваей справы. Нашы танкі будуць перамагаць усе перашкоды, змятаць усе прэграды, імчацца яшчэ хутчэй, паражаць ворага без промаху».

Гадавіну Чырвонай арміі мы сустракаем з новымі перамогамі на фронце соцыялістычнага будаўніцтва. Фашысцкая Германія, імперыялістычная Японія з кожным днём павялічваюць свае ўзбраенні, рыхтуючы напад на Совецкі Саюз. Наша армія — армія абароны мірнай працы Совецкага Саюза. Вось чаму ўвесь народ Совецкага Саюза з вялікім уздымам сустрэў рашэнне ўрада аб павелічэнні выдаткаў на абарону.

Магутная Чырвоная армія—верны вартавы совецкіх граніц. І ўсякі, хто падыме руку на краіну, якая будуе соцыялізм, будзе разбіт і знішчан. Па абарону нашай вялікай радзімы выступяць усе народы. «А тыя, якія папрабуюць напасці на нашу краіну,— атрымаюць сакрушальны адпор, каб надалей не павадна было ім совацьь сваё свіное рыла ў наш совецкі агарод» (СТАЛІН).

К. Е. ВАРАШЫЛАЎ

СТАЛІН І ЧЫРВОНАЯ АРМІЯ

(УРЫВАК З АРТЫКУЛА)*

У перыяд 1918 — 1920 гг. таварыш Сталін з'яўляўся, бадай, адзіным чалавекам, якога Цэнтральны Камітэт кідаў з аднаго баявога фронта на другі, выбіраючы найбольш небяспечныя, найбольш страшныя для рэволюцыі месцы. Там, дзе было адносна спакойна і ціха, дзе мы мелі поспехі, там не было відаць Сталіна. Але там, дзе ў сілу цэлага раду прычын трашчалі чырвоныя арміі, дзе контррэволюцыйныя сілы, развіваючы свае поспехі, пагражалі самаму існаванню совецкай улады, дзе замяшанне і паніка маглі ў любую мінуту пэратварыцца ў бездапаможнасць, катастрофу, там паяўляўся таварыш Сталін. Ён не спаў начэй, ён арганізоўваў, ён браў у свае цвёрдыя рукі кіраўніцтва, ён ламаў, быў бязлітасным і ствараў перелом, аздараўляў абстаноўку. Сам таварыш Сталін пісаў аб гэтым у адным з пісем у ЦК у 1919 годзе, гаворачы, што «яго пэратвараюць у спецыяліста па чыстцы канюшань ваеннага ведамства».

Царыцын

Сваю ваенную работу таварыш Сталін пачаў з царыцынскага фронта і даволі выпадкова. У пачатку чэрвеня 1918 года таварыш Сталін з атрадам чырвонаармейцаў і двума аўтабраневікамі накіроўваецца ў Царыцын у якасці кіраўніка ўсёй харчовай справай поўдня Расіі. У Царыцыне ён застае страшэнны хаос не толькі ў совецкіх прафесіянальных і партыйных арганізацыях, але яшчэ большую блытаніну і неразбярыху ў органах ваеннага камандвання. Таварыш Сталін на кожным кроку сустракае перашкоды агульнага характару, якія не давалі яму магчымасці выканаць яго прамую задачу. Гэтыя перашкоды абумоўліваліся перш за ўсё хутка ўзрастаючай казацкай контррэволюцыяй, якая атрымлівала ў гэты час вялікае падтрыманне ад нямецкіх акупантаў, заняўшых Украіну. Казацкія контррэволюцыйныя банды ў хуткім часе захватваюць рад бліжэйшых к Царыцыну пунктаў і гэтым самым не толькі зрываюць магчымасць планамернай загатоўкі хлеба для галадаючых Масквы і Ленінграда, але і для Царыцына ствараюць надзвычайную небяспеку.

Не лепш аостаіць у гэты час справа і ў другіх месцах. У Маскве адбываецца лева-эсэраўскае паўстанне, на Усходзе здраджвае Мураўёў, на Урале развіваецца і мацнее чэхаславацкая контррэволюцыя, на крайнім поўдні к Баку—падбіраюцца англічане. Усё гарыць у агнявым кальцы. Рэволюцыя пэражывае найвялікшае іспытанне. Тэлеграма за тэлеграмай ляціць па правадах к таварышу Сталіну ў Царыцын ад Леніна і назад. Ленін папярэджвае аб небяспеках, адабрае, натрабуе рашучых мер. Становішча Царыцына набывае велзарнае значэнне. Пры паўстанні на Дану і пры страце Царыцына мы рызыкуем страціць увесь вытвараючы, багаты хлебны Паўночны Каўказ. І таварыш Сталін гэта выразна разумее. Як вопытны рэволюцыянер, ён хутка прыходзіць да пэраканання, што яго работа будзе мець які-небудзь сэнс толькі пры ўмове, калі ён зможа рабіць уплыў на ваеннае камандванне, роля якога ў даных умовах становіцца рашаючай.

«Лінія на поўдзень ад Царыцына яшчэ не адноўлена»,—піша ён Леніну ў запісцы ад 7-га ліпеня, перадаэай з характэрным надпісам: Спяшаюся на фронт, пішу толькі па справе».

«Ганю і ругаю ўсіх, каго трэба, спадзяюся—хутка адновім. Можаце быць упэўнены, што не пашкадуем нікога—ні сябе, ні другіх, а хлеб усё-ж дадзім. Калі-б нашы ваенныя «спецыялісты» (сапожнікі!) не спалі і не бяздзейнічалі, лінія не была-б прарвана; і калі лінія будзе адноўлена, то не дзякуючы ваенным, а наперакор ім».

І далей, адказваючы на непакой Леніна на поваду магчымага выступлення левых эсэраў ў Царыцыне, ён піша каротка, але цвёрда і ясна:

«Што датычыць істэрычных, будзьце ўпэўнены, у нас рука не дрогне, з ворагамі будзем дзейнічаць па-варожаму».

Усё больш прыглядаючыся да ваеннага апарата, таварыш Сталін ўпэўніваецца ў яго поўнай бездапаможнасці, а ў некаторай сваей частцы—і ў прамым нежаданні арганізаваць адпор наглеючай контррэволюцыі.

І ўжо 11 ліпеня 1918 года таварыш Сталін тэлеграфуе Леніну:

«Справа ускладняецца тым, што штаб Паўночна-Каўказскай акругі аказаўся зусім не прыстасаваным да ўмоў барацьбы з контррэволюцыяй. Справа не толькі ў тым, што нашы «спецыялісты» псіхалагічна не здольны да рашучай вайны з контррэволюцыяй, але таксама ў тым, што яны як «штабныя» работнікі, якія ўмеюць толькі «чарціць чарцяжы» і даваць планы перафарміроўкі абсалютна раўнадушны да аператыўных дзеянняў... І наогул адчуваюць сябе як староннія людзі, госці. Ваенкомы не змаглі запоўніць прабел...»

Таварыш Сталін не абмяжоўваецца гэтай знішчальнай характарыстыкай, у гэтай-жа запісцы ён робіць для сябе дзейсны вывад:

«Глядзець на гэта раўнадушна, калі фронт Калініна (камандуючы ў той час на Паўночным Каўказе.—В.) адарван ад пункта снабжэння, а Поўнач—ад хлебнага раёна, лічу сябе не ўправе. Я буду выпраўляць гэтыя і многія другія недахопы на месцах, я прымаю рад мер і буду прымаць аж да звальнення губячых справу чыноў і камандзіраў, не гледзячы на фармальныя затрудненні, якія пры неабходнасці буду ламаць. Пры гэтым, зразумела, што бяру на сябе ўсю адказнасць перад усімі вышэйшымі ўстановамі».

Абстаноўка рабілася ўсё больш і больш напружанай. Таварыш Сталін развівае каласальную энергію і ў самы хуткі час з надзвычайнага ўпаўнаважанага па харчаванню пэратвараецца ў фактычнага кіраўніка ўсіх чырвоных сіл царыцынскага фронта. Гэта становішча атрымлівае афармленне ў Маскве, і на таварыша Сталіна ўскладаюцца задачы.

«Навесці парадак, аб'яднаць атрады ў рэгулярныя часці, устанавіць правільнае камандванне, выгнаўшы ўсіх непавінуючыхся» (з тэлеграмы РВС Рэспублікі з надпісам: «Гэта тэлеграма адпраўляецца па ўзгадненню з Леніным»).

К гэтаму часу к Царыцыну падыйшлі астаткі украінскіх рэволюцыйных армій, якія адступалі над націскам германскіх войск праз донскія стэпы.

На чале з таварышам Сталіным ствараецца Рэволюцыйны ваенны совет, які прыступае да арганізацыі

(ПРАЦЯГ НА 2-Й СТАРОНЦЫ).

*) Надрукавана ў зборніку да 50-годдзя са дня нараджэння тав. Сталіна.

МАРШАЛЫ СОВЕЦКАГА САЮЗА

Маршалы Совецкага Саюза. У цэнтры — К. Е. ВАРАШЫЛАЎ, Злева — т. М. Н. ТУХАЧЭЎСКІ, справа — т. А. І. ЕГОРАЎ. Стаяць злева — С. М. БУДЗЁННЫ і тав. В. К. БЛЮХЕР.